SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CII. No. 93. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MAY 18, 1995. CENTS 50 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 18-го ТРАВНЯ 1995 р. Ч. 93. РІК CII.

Л. КУЧМА ЗМІЦНЮЄ ФІНАНСОВУ СИСТЕМУ

Київ(УНІАР).— Президент України Леонід Кучма видав указ про вжиття заходів для зміцнення фінансової дисципліни при виконанні Державного бюджету України. Згідно з указом, проєкти законодавчих актів, реалізація яких потребує додаткових витрат з Державного бюджету або скорочення доходів бюджету, подаються до Верховної Ради України на підставі рішень Кабінету Міністрів виключно Президентом України.

При Міністерстві фінансів указом Президента Кучми утворено державне скарбництво України. Основне завдання новоствореного органу — організація виконання державного бюджету та здійснення котролі за ним.

На одній з пресових конференцій думками щодо ситуації у фінансовій системі поділився голова правління Національного Банку України (НБУ) Віктор Ющенко. Він сказав, що сума неплатежів у базових галузях становить понад 220 трильйонів карбованців. Причиною цього, на його думку, є відправка підприємствам готової продукції у борг. Виробники здійснюють товарну емісію, яку Центральному банкові лишається тільки зафіксувати.

"Економічна реформа не піде доки ми не матимемо конкретних відносин з критичними верствами населення",— зазначив Ющенко, маючи на увазі заборгованість держави пенсіонерам. У першому кварталі 1995 року ця заборгованість склала 26 трильйонів карбованців, включно з компенсаціями, викликаними змінами в ціновій політиці комунальної сфери. Підприємства воліють сплачувати внески до пенсійного фонду в останню чергу. Ющенко домагається чіткої почерговости платежів для підприємств як інструмент розподілу суспільного продукту.

Ситуація з повсюдною невиплатою пенсій набуває політичного забарвлення. Якщо виплата заробітньої платні справа реґіональної політики, то виплата пенсій має здійснюватися централізовано, з державних грошей. Така ситуація не лише загострює стосунки між центром і реґіонами, але і спонукає Київ до нової емісії, щоб покрити пенсійну заборгованість. Продовжуються заклики владнати емісійним шляхом і проблему боргів за російський ґаз. Цей борг зростає дуже стрімко, тільки за перший квартал 1995 року він збільшився на 450 міл. дол. "Укрґаз" та "Укрґазпром" фактично оплачують лише 13 відс.споживаного в Україні ґазу. Обидва згадані ґазові концерни стали найбільшими товарними кредиторами в Україні. Постачальник ґазу має забезпечити контроль за розрахунками та інкасацію виручки, вва-жає Ющенко.

Щодо ситуації на валютному ринку, то В. Ющенко повідомив, що протягом останніх місяців основним покупцем валюти був НБУ. "Ми не радіємо зростанню валютних резерв, оскільки це зростання відбиває ключову диспропорцію платіжної ситуації. Якщо ми разом із законодавцями та Урядом не знайдемо способів її виправлення, третій квартал цього року перекреслить усі зусилля в приборканні інфляції",— сказав керівник НБУ.

Головні проблеми валютного ринку, за його словами, це — ходіння чужоземної валюти паралельно з карбованцем та практика розрахунків у долярах за ґаз між українськими резидентами. Крім перегляду виданих ліцензій на розрахунки чужоземною валютою, передбачаються дальші кроки НБУ щодо лібералізації та децентралізації валютного ринку. На думку В. Ющенка, наближається оптимальний період для проведення грошової реформи. "Ми отримали чужоземні кредити, маємо бюджет, маємо невеликий рівень інфляції. Ми маємо також певну гармонізацію між фінансами та грошима", — сказав Ющенко.

ЗАПИТИ І ДИСКУСІЯ НАД ЗВІТАМИ ЧЛЕНІВ ГУ УНС БУЛИ ТЕМОЮ ДРУГОГО І ТРЕТЬОГО ДНЯ РІЧНИХ НАРАД

Кергонксон, Союзівка. — Річні наради Головного Уряду Українського Народного Союзу, що розпочалися тут на оселі УНС в понеділок 15-го травня у ранніх годи-нах, продовжилися аж до пізнього вечора. Більшість дня проведено на запитах і дискусії над звітами членів ГУ і в них брали участь усі члени Головного Уряду включно із почесними членами.

Головний будинок Союзівки

В дискусії як і в цілості нарад поставлено чотири головні теми, а це: видання УНС, інвестиції в Канаді, будівлю УНС і літню оселю „Союзівку". Окремо обговорюється справа нового відділу платних продавців забезпечення, про що реферувала У. Дячук. Також вичерпно обговорювано в загальному питання інвестицій УНС. Деякі дискутанти порушували загально громадські справи, як мобільність молодшого покоління українців в ЗСА і Канаді та який вплив має це переселювання на сукупність української громади.

У вівторок 16-го, в ранніх годинах звітував обширно адміністратор Союзівки Іван Флис, мол. та у запитах і дискусії над його звітом забирали голос майже усі члени ГУ. Тут говорено про можливості покращання управління оселею, популяризації Союзівки в інших засобах масової інформації доступної для української громади, як в пресі, радіо чи телебаченні. Порушено також питання популяризації УНС в загальному.

Відтак короткі додатки до свого звіту зробив головний редактор щоденника „Свобода" З. Снилик, в яких порушив актуальну справу дальшого існування „Свободи" як щоденника. В дискусії над тим важливим питанням забирали голос: А. Дидик-Петренко, Р. Куропась, Н. Олесницький і В. Сохан. Цей останній незвичайно докладно опираючись на конкретних числах подав стан щоденника і ствердив, що його дальша поява є необхідна.

В пополудневих годинах коротко звітувала головний редактор „Українського Тижневика" ред. Рома Гадзевич. Присутні зложили її признання за добре редаґування тижневика і на тому дискусія закінчилася.

За бюро УНС у Вашінґтоні звітував усно Є. Іванців, а за відділ продажу і забезпечення предсідник У. Дячук. На тому закінчено пообідну сесію річних нарад, а вечером вони продовжувалися обговорюванням поодиноких проблем. В середу 17-го будуть працювати обрані численні комісії, а увечорі відбудеться святочний бенкет, в якому має взяти участь як почесний гість амбасадор України в ЗСА д-р Юрій Щербак.

На закінчення пообідної сесії у вівторок 16-го травня голова Контрольної Комісії Степан Гавриш запропонував прийняти усі звіти, що учасники апробували одноголосно.

ІРАН МАЄ НАМІР ЗБУДУВАТИ 10 АЕС

Теґран. — Представник теґранського керівництва Реза Амролляхі повідомив, що його уряд має намір збудувати в країні 10 атомових електростанцій, і водночас відкинув звинувачення З'єднаних Стейтів Америки в тому, нібито Теґран прагне створити власну ядерну зброю.

Р. Амролляхі сказав, що ще минулого року було підписано договір з Китаєм щодо купівлі двох китайських ядерних реакторів, і китайці вже працюють над проєктом АЕС, яку будуватиметься на півдні Ірану.Вартість цього проєкту доходить до 900 міл. дол. і замовники вже внесли завдаток.

Американські експерти сумніваються, що китайці своїми силами здатні добре виконати пообіцяну іранцям роботу, оскільки деякі частини для своїх реакторів Китай дістає від Німеччини і Японії.

Заяву Р. Амролляхі, очевидно, розрахована на те, щоб дати до зрозуміння Вашінґтонові, який намагається перешкодити одержанню Теґраном ядерних технологій, що іранці вже далеко просунулися шляхом створення власної атомової енерґетики. Іншими словами, Іран не збирається змінювати своє становище в цьому питанні і Вашінґтон поступок не дочекається.

Адміністрація ЗСА вважає, що заява Ірану про будівництво власних підприємств атомової енерґетики є лише завісою, щоб приховати іранську програму створення ядерної зброї. Підставою для такого висновку служить та обставина, що Іран не має особливої потреби в додаткових джерелах енерґії, бо має величезні, другі за значенням у світі, родовища природного ґазу.

Заарештовано провідника японської секти

Токіо. — Тут в ранніх годинах у вівторок, 16-го травня, тисячі японських поліцаїв провели несподівані наскоки по цілій країні та заарештували головного ґуру-вчителя релігійної секти Аум Шінрікіо, якого оскаржують у зорганізуванні трагічного газово-отруйного нападу в підземках столиці.

Ґуру Шоко Асагара найдено у тайній кімнаті в однім із будинків головної квартири секти у мальовничому селі недалеко гори Фуджі, де він медитував. Державні власті сподіються, що з арештом Ш. Асагари та 40 його послідовників припиниться існуюча „війна" між сектою Аум Шінрікіо та Урядом Японії.

Від 20-го березня, дня газово-отруйного нападу у підземках Токіо, де загинуло 12 осіб, а 5,500 було поранено, японці жили під під страхом непевности, зокрема ті, що кожного дня доїжджають підземками до праці. Прем'єр-міністер Томічі Муріяма весь успіх цієї акції приписав послідовній та наполеглевій праці поліції, при чо-му сказав, що незважаючи на цей успіх треба бути на сторожі, щоб ніколи не дозволити на подібну трагедію.

Наскоки поліції були здійснені дуже уважно, бо поліція підозріває, що секта має великі запаси отруйного газу та іншої небезпечної зброї.

КИЇВ. — Сюди з Ню Йорку прибув президент Фонду Допомоги Дітям Чорнобиля Зенон Матківський з вантажем гуманітарної допомоги: ліки від левкемії та хворіб щитовидної залози на суму понад 500,000 дол. Фонд передав також антибіотики та медичне обладнання від Ради Католицької медичної місії. Цей вантаж — частина проєкту Фонду "Онкологія та її розвиток", що його спонзорує американська урядова Аґенція міжнародного розвитку. Це третій вантаж і призначений він для кількох педіятричних центрів Києва і Львова. Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля також спонзорував педіятричну конференцію з проблем левкемії та раку, що відбулася в Києві від 24-го квітня до 2-го травня.

Журнал пише про позитивні зміни в Україні

Джерзі Сиrі, Н. Дж. — Популярний американський тижневик „Ю-Ес-Нюз енд Ворлд Ріпорт" 15-го травня подає у світових вістках статтю про поправу відносин України до ЗСА, які наступили в останньому часі з причини, як уважає американський журналіст Ален Купермен, розумної політики Президента Леоніда Кучми. Аналітична стаття п. з. „Зворот в Україні" інформує про усі потягнення Л. Кучми останніх часів, зокрема його становище відносно Криму, якого ніяк він не хоче віддати Росії. Такого ніхто не сподівався від Президента, який розпочинав своє урядування від заяви тісної співпраці із Росією і обіцянки, що російська мова буде другою урядовою в Україні. Його однак дальша дія виявилася більш корисною для України, як його попередника, уважає американський журналіст, зокрема через реформи для вільного ринку і обіцянку зліквідування боєголовок.

Це спричинило цілковиту зміну відношення до України американського Уряду, що найкраще бачиться у теперішніх відвідинах Президен-

(Закінчення на стор. 3)

ЗУСТРІЧ СЛУХАЧІВ ПРОГРАМИ Р. МАРИНОВИЧА

Горшам, Па.— Тут у неділю, 21-го травня, на оселі „Тризубівка" відбудеться зустріч глядачів і слухачів програми „Година українських мелодій" Романа Мариновича. Початок о год. 1-ій по полудні. Гратиме оркестра „Мрія". Телефон для інформацій (215) 343-5412.

ВІДПУСТ-ПРОЩА В ЦЕРКВІ ПРЕП. АНТОНІЯ ПЕЧЕРСЬКОГО

Нокс, Інд. — Тут до 21-го травня включно в церкві преп. Антонія Печерського проходить відпуст-проща. Щодня відбуваються Літургії, молебні та Панахиди. Пожертви на манастир і на молитви за живих і спочилих можна присилати на адресу: St. Anthony Ukrainian Orthodox Monastery, 0165 700 East, Knox, IN 46534.

ПАСТОР О. КАЛІНІН У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Філядельфія. — Тут 19-го і 20-го травня о год. 7:30 вечора та 21-го травня о год. 10-ій ранку та 3-ій по полудні в Першій Українській баптистській церкві, 6000 Лардж вул., можна буде почути церковний спів та виклади пастора О. Калініна з Чикаґо. Вхід вільний.

ВЕСНЯНИЙ ФЕСТИВАЛЬ

Дженкінтавн, Па.— Тут у неділю, 21-го травня, на посілості парафії св. Михаїла, 1013 Фокс Чейс ровд, проходитиме весняний фестиваль. Початок о год. 1-ій по полудні. У програмі: спортові гри, виграші, буфет. Фестиваль спонзорований школою Українського танцювального ансамблю „Волошки". За інформаціями слід телефонувати на числа (215) 763-6443 або (215) 235-4078.

Група журналістів з України відвідала ЗСА

Джерзі Сиrі, Н. Дж. (О. Кузьмович). — Скільки то вже разів нам доводиться вітати в нашій редакції несподіваних гостей з України, які приїжджають тут з ініціятиви американських офіційних чинників, щоб ознайомитися чи то загально з Америкою, чи з її певною ділянкою. Радіємо кожними такими відвідинами в редакції, але рівночасно завважуємо, як часто такі групи з України перебувають у ЗСА, що про них українська громада навіть не знає, а ми в українській пресі довідуємося про таку подію випадково. Невідомо, чому саме справа таких поважних неприватних відвідин не є правильно наладнана та важко ствердити, чия в тому вина.

П'ять членів групи з України на відвідинах в редакції (стоять зліва): М. Хохуля, К. Гусаров і В. Ковалюк; (сидять) І. Шинкаренко і В. Андреєва.

Тим разом, однак, Інформаційне Аґенство ЗСА, яке було спонзором поїздки дев'ятьох журналістів, дало нашій редакції завчасу знати про тих гостей, а вони з цікавістю перебули хоча короткий час у нас та ознайомилися зі способами праці та завданнями найстаршого українського щоденника, що має за собою столітню традицію та славу.

Гості зайшли до редакції „Свободи" із приділеними їм перекладачами Зоєю Га-юк і Юрієм Головінським, які до розмови з нами могли докинути лише свої спостереження, бо тут ми могли порозумівати з гостями рідною мовою.

А їм було цікавіше довідатися від головного редактора „Свободи" Зенона Снилика про нашу працю, ніж говорити про себе, і тому їхні інформації про поїздку були доволі сухі та короткі, бо час і точно означена програма наглили.

Провідником групи був Константин Гусаров, пресекретар Міністерства Сільського Господарства України, який саме після зацікавлення рільничими проблемами підбирав учасників цієї короткої поїздки, в якій вони мали ознайомитися з технікою та способом рільництва ЗСА і в тій цілі відвідали американські фарми. Серед учасників було двох працівників українського телебачення, які накрутили одногодинний відеофільм про свої відвідини ЗСА, а також відповідну радіопередачу.

Із журналістів у групі були редактори „Нюзавісімості", „Всеукраїнських Вєдомостей" і Кієвскіх Вєдомостей" — ґазет, що друкуються російською мовою, а раз у тиждень — українською. Крім того була редактор відділу економіки аґентства Інтерфакс, а координатором програми був Вадим Ковалюк із Фонду Сороса „Відродження". Цей останній із знанням англійської мови працює у західньому відділенні Фонду у Львові, а всі інші гості були представниками центральних видань чи центральних інформаційних мереж.

(Закінчення на стор. 3)

ЮВІЛЕЙ 50-РІЧЧЯ УНА

Пассейк, Н. Дж.—Святковий Комітет Ветеранських Організацій для відзначення 50-річчя Української Національної Армії влаштовує святкування 50-літнього ювілею УНА у неділю, 21-го травня, в Українській Централі, 240 Говп аве. в Пассейку, Н. Дж. О год. 11:30 ранку — Соборний Молебень в церкві св. о. Миколая в Пассейку. О год. 2-ій по-полудні — святочна програма: панель з участю ред. Я. Гайваса, проф. І. Телюка та пор. В. Прицимухи, модератор — В. Янів, та мистецька частина. Діятиме буфет. Вступ — 10 дол. Участь у святкуванні слід зголошувати, телефонуючи на числа (201) 535-5096, або (201) 779-4063.

КИЇВ. — Зовнішньоторговельними партнерами України сьогодні є понад 100 держав світу. Але, як і раніше, найбільші обсяги експорту здійснювалися до Російської Федерації — 38 відс. від загального обсягу експорту. Далі йдуть ЗСА — 6 відс., Китай — 5 відс. Серед імпортерів перше місце також посідає Росія, з якої надходить до українських споживачів майже половина імпорту. На другому місці Ірляндія — 16 відс. і на третьому Туркменістан — 9 відс. імпорту.

В АМЕРИЦІ

У ПОНЕДІЛОК, 15-ГО ТРАВНЯ, Верховний суд ЗСА вирішив, що міста не можуть закриватися зональними законами однородинних мешканевих будинків і не дозволяти на відкриття приміщень для груп інвалідів, виздоровлюючих алькоголіків чи наркоманів. Голосами 6 до 3 судді вирішили диспут у справі застосування Акту справедливого забезпечення житлом. Згаданий акт-закон Конґрес схвалив у 1968 році, щоб зліквідувати расову дискримінацію, а в 1988 році цей закон розширено також до людей-калік.

ЩЕ ЦЬОГО ТИЖНЯ КОНҐРЕС мав би голосувати над пропонованими 250 біл. дол.заощадження в програмі Медікер, і велика кількість експертів стверджує, що зробити це до 2002 року не буде легко. Аналітики поділяють думку республіканців, що переоновлення цілої програми Медікер є конечним і відразу підкреслюють, що цього не буде можна зробити без болю для тих 37 міл. американців, які користають з цієї програми. Одначе сподіються, що оновлення програми в цілости притупить бодай частинно цей передбачений біль.

СУДОВІ ПОЗОВИ СОТНІ ТИСЯЧ жінок проти фірми Дов Корнінґ з Бей Сиrі, Мишс., що виробляла штучні груди з силікону для насаджування тим, які втратили груди через хворобу рака, примусили її проголосити банкрутство. Це потягнення зі сторони згаданої фірми згідно з їхніми твердженнями, було єдиним виходом з існуючої ситуації. Це негайно припинить будь-які нові позови та дасть можливість фірмі зробити пляни, як найкраще полагодити всі ці вимоги відшкодування, що виносять більйони долярів.

МИНУЛОГО ПОНЕДІЛКА, 15-го травня, Президент Клінтон гостро скритикував Крайову асоціяцію стрільців за те, що дуже неґативно висловилася про членів виконавчої влади країни. Він підкреслив, що ці люди кожної хвилини наражують своє життя в обороні країни та її громадян, і тому такі образливі слова у їхню сторону не є ніяк заслуженими. Президент Билл Клінтон одночасно похвалив колишнього президента Джорджа Буша, який саме через цю непогамованість згаданої асоціяції виступив з її членства.

У СВІТІ

У ПОНЕДІЛОК, 15-го травня, Китай здійснив черговий підземний ядерний вибух. В офіційній заяві китайського міністерства закордонних справ з цього приводу не названо ні місце випробування, ні потужністю атомового пристрою, однак підкреслюється, що „Китай припинить ядерні випробування, як тільки набуде чинности міжнародний договір про повну заборону ядерних випробувань". Це вже 42-ге випробування атомової зброї в Китаї від 1964 року, коли в пустельній провінції Сіньцзяна вибухнула перша китайська атомова бомба. Згідно з даними сейсмологічного центру в Австралії, сила теперішнього вибуху доходила до 150 кілотонн.

ЦИМИ ДНЯМИ бельгійський слідчий Франсіс Фішер запросив генерального секретаря НАТО Віллі Кляса до брюссельського Палацу юстиції для свідчень у справі фірми „Аґуста". Минулого місяця керівника Північно-атлантичного оборонного союзу, колишнього міністра бельгійского уряду позбавлено парляментарної недоторканости задля того, щоб слідство мало можливість з'ясувати всі обставини скандальної справи щодо корупції в Соціялістичній партії Бельгії. Мова йде про хабар в сумі 51 міл. бельгійських франків (1.8 міл. дол.), якого флямандські соціялісти дістали від італійської фірми „Аґуста" в 1989 році, невдовзі після того, як ця фірма одержала замовлення на доставу бойових гелікоптерів для бельгійської армії. В. Кляс був у той час міністром економіки Бельгії і одним з чільних лідерів Соціялістичної партії.

ВЕРХОВНИЙ СУД Азербайджану засудив на кару смерти колишнього міністра оборони республіки Рагіма Казієва. Його звинувачено у невиконанні своїх обов'язків, у висліді чого в травні 1992 року азербайджанська армія втратила контролю над містами Шуша і Лячін. Влада Азербайджану ще до закінчення судового процесу потрактувала дії Р. Казієва як зраду батьківщини, оскільки він був нібито причетний до сепаратистського руху в Ленкоранському районі, а також до великих фінансових махінацій. Тим часом військові експерти не є певні, що Шушу і Лячін змогли відбити вірменські бойовики з Нагірного Карабаху. Існує дуже правдоподібна версія, що Шушу захопили не вірмени, а 336-ий полк російської армії.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Передплата на рік $55.00, на півроку-$32.00, на 3 місяці-$17.00.
Для членів УНСоюзу $30.00 річно. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

У бій ідуть республіканці

Нема, мабуть, американця, якого не хвилювала б доля З'єднаних Стейтів, добробут і престиж країни, її майбутнє. А майбутнє це у великій мірі залежить від президентських виборів, від того, хто прийде у Білий Дім. Тому на порядку дня нині стоїть питання, яке мучить багатьох в Америці (та й не тільки в Америці!): що зробити, щоб кандидатом став політик, здатний перемогти президента-демократа, який не користується великим авторитетом і підтримкою серед більшости виборців, тобто, щоб у Білий Дім прийшов справжній лідер.

Після закінчення Другої світової війни ні в кого не було сумнівів, хто є лідером Заходу. Кожний знав: ним є президент З'єднаних Стейтів, глава тієї єдиної держави, яка може кинути виклик військовій потузі Совєтського Союзу. Загроза перед комуністичною агресією об'єднала вільнолюбиві країни світу навколо ЗСА.

Билл Клінтон — перший у післявоєнній історії американський президент, який не може розраховувати на ролю лідера міжнародного маштабу. Холодна війна залишилася позаду, „імперія зла", як влучно висловився президент Роналд Реґен, зникла з лиця землі і ніхто вже не спішить заховатися за американським військовим щитом. Та й щит цей тріщить по всіх швах: закриваються військові бази не лише у З'єднаних Стейтах, але й в Европі, Азії. Тому американці хочуть мати лідера, якого вимагає епоха, що настала після холодної війни. Чи збудуться ці прагнення — покликані показати вибори-96.

Боротьба за Білий Дім уже почалася. На нинішній день у перегони за право боротися з президентом Б. Клінтоном вступили вісім республіканців, які мають намір кандидувати на пост президента ЗСА у виборах 1996 року: тексаський сенатор Фил Ґремм, колишній губернатор Теннессі Ламар Александер, політичний оглядач і телевізійний коментатор Патрик Б'юкенен, співпрацівник Державного департаменту в Адміністрації Р. Реґена, а нині ведучий радіопрограми в Балтиморі Алвін Кіз, сенатор з Пенсильванії Арлен Спектер, сенатор з Кензасу і провідник сенатської більшости Роберт Дол, каліфорнійський конгресмент Роберт Дорнан і сенатор з Індіяни Ричард Луґар. З дня на день очікують, що в боротьбу включиться дев'ятий республіканець — губернатор Каліфорнії Піт Вілсон, колишній сенатор. Так що претендентів на пост майбутнього президента не бракує. А хто з них має найбільші шанси виграти президентський маратон?

Найновіше опитування, в якому брали участь лише виборці-республіканці, показало, що якби вибори відбулися нині, то за Роберта Дола проголосувало б 52 відсотки республіканців. Це високий показник, адже у перегонах бере участь вісім претендентів, і одного з них — Р. Дола — підтримує більше половини виборців! Підтримали його і республіканці Ню Йорку. Газета „Ню Йорк Таймс" писала недавно, що республіканці всіх рівнів влади показали напрочуд рідкісну одностайність щодо кандидатури Р. Дола. Виключення становить лише посадник Ню Йорку Рудолф Джуліяні, який покищо не визначив своїх „політичних симпатій". Ця одностайність в середовищі законодавців і політичних активістів досягнута завдяки зусиллям А. Д'Амато, який наполегливо пропагував ідею, що нюйоркці, продемонструвавши свою згуртованість, можуть розраховувати, що їх голос буде почутий і врахований на національному рівні. Автор статті в „Ню Йорк Таймсі" Кевін Сек підкреслює, що на вибір кандидата вплинули також тактичні міркування — Роберт Дол може розраховувати на більший успіх у передвиборній боротьбі, ніж його менш відомі суперники-республіканці.

Згідно з опитуванням громадської думки, в інших претендентів на президентське крісло значно менше шансів потрапити в Білий Дім. Так, наприклад, Ф. Ґремм дістав 7 відсотків, Л. Александер, П. Б'юкенен і Р. Луґар — по 3, А. Спектер — 2 відсотки.

Однак не треба забувати, що в боротьбу вступить П. Вілсон — губернатор Каліфорнії, одного з найбільших стейтів Америки, який вважають ключем до успіху у президентських виборах. Крім того, П. Вілсон — один з фаворитів республіканців і найнебезпечніший суперник Клінтона.

Ми стоїмо на порозі відповідальних виборів. Вважають, що Америка виграє, якщо вибори 1996 року завершаться поразкою президента Клінтона. Будемо сподіватися, що саме так і буде. Америка повинна повернути собі ролю лідера західного світу!

М. Мельник

КОНСТИТУЦІЙНА КРИЗА В УКРАЇНІ

III

У грудні минулого року Президент Кучма запропонував ВР проєкт конституційного закону „Про державну владу і місцеве самоврядування в Україні". Основний принцип проєкту — досить сильна президентська влада. На основі проєкту ВР вибирає, за погодженням з Президентом, членів Конституційного суду; за поданням Президента ВР призначає і звільняє Генерального прокурора і голову правління Національного банку; ВР має право на вотум недовір'я Урядові, що тягне за собою його відставку; тепер уже вето Президента ВР може уневажнити за кваліфікованою більшістю двох третіх голосів.

На основі проєкту Президент призначає і звільняє прем'єр-міністра, міністрів та високих урядовців; створює, реорганізує і ліквідує міністерства та інші високі уряди; скасовує акти кабінету міністрів, міністерств, інших високих урядовців, уряду Криму та місцевих адміністрацій; за консультацією з головою ВР та головою Конституційного суду розпускає ВР, якщо вона двічі підряд не схвалила програми діяльности Уряду і висловила недовір'я зформованому Президентом кабінетові міністрів, або протягом трьох місяців не затвердила поданий Урядом державний бюджет; з власної ініціятиви або на пропозицію ВР призначає всеукраїнський референдум.

Для узгодження проєкту створено спеціяльну комісію. Половина членів була подана ВР, друга половина — Президентом. Уже в кінці грудня минулого року комісія опублікувала частково узгоджений проєкт. Недавно комісія узгіднила цілий проєкт і тепер ВР розглядає його. Чим це закінчиться — незабаром будемо знати. І тут варто взяти до уваги такі речі. Закон про владу є конституційним законом і для його схвалення треба принаймні 300 голосів. Як знаємо, у зв'язку з недосконалим виборчим законом, у ВР кількість депутатів значно менша, ніж 450, тому 300 голосів не буде легко набрати, бо надто багато депутатів є проти сильної президентської влади. Коли б ВР прийняла „малу" конституцію двома третіми існуючої тепер кількости депутатів, тоді це не було б цілком законно. Отже ситуація є досить складна. В дійсності єдиною можливістю, що закон буде прийнятий, є страх депутатів перед референдумом, що його може зорганізувати Кучма, щоб розпустити теперішню ВР. Та це ледве чи змінить ситуацію, бо хто може з певністю сказати, що нова ВР зробить? А що робити з „великою" конституцією? І тому треба б подумати про те, чи не варто б знайти якийсь новий спосіб для прийняття доброї конституції?

Питання це не є другорядне. Нашим дискутантам на ту тему в Україні якось не приходить на думку, що в дійсності ВР (чи інший парлямент) не є кваліфікована для того, щоб вирішувати питання про розподіл влади між собою і Президентом. Вона для того вибрана не була. Її вибрали для того, щоб приймати закони чи навіть конституційні закони, які заторкують безпосередньо життя населення країни. Але чи можна реалістично надіятися, що у ВР можна б без труду знайти 300 державних мужів, які в ім'я політичної стабільности і загального добра погодилися б передати президентові компетенції, що вони їх так дуже хочуть затримати для себе? Навряд.

Коли народ вибирає депутатів, він переважно має на думці національну, соціяльну і економічну політику. Та коли б народ мав вибрати членів конституційної асамблеї, тоді критерії були б цілком інші, а разом з тим і делеґати були б цілком іншими.

І що тут робити? Задовільнитися „малою" конституцією і відкласти прийняття „великої" конституції на невизначену будучність? Боротися всіми силами за встановлення сильної президентської влади, чи в ім'я тимчасового спокою піти на компроміси?

Президент Л. Кучма користується нині необхідною популярністю для того, щоб основні ідеї „малої" конституції впровадити в життя. Коли ВР „малої" конституції у попередньо узгодженій формі не прийме, тоді хто зна, чи не варто б зробити те, що зробив Єльцин: залишити ідею „малої" конституції, скликати конституційну асамблею, узгіднити „велику" конституцію і провести референдум відносно її прийняття.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ
Тетяна Неліна

Є в Україні художник

Кажуть, краще раз побачити, ніж сто разів почути. Тому почну з того, чим мала б завершити цю розповідь: зустрінете десь на афіші прізвище Валерія Франчука — обов'язково зупиніться, уважно прочитайте, де і коли можна оглянути його картини, а потім зателефонуйте найближчим друзям, запросіть до гурту найдорожчих людей, своїх та їхніх дітей і помандруйте хоч на годину, в чарівний світ київського живописця. Якщо ви ще не розучилися дивуватись і захоплюватись, співпереживати і мислити — матимете справжнє свято. Шанувальники імпресіонізму і реалізму, аванґардизму і абстракціонізму обов'язково знайдуть у творах мистця ненав'язливі ознаки улюблених напрямів і течій, а водночас і неповторну самобутність, яка вигідно вирізняє його серед знаних художників минулого і сучасности.

Уперше побачивши твори Валерія в його явно замалій для таких речей майстерні, я ще пробувала відшукати якісь аналогії. Може, Чурльоніс? — ненароком спало на думку, та тут же сама собі категорично заперечила: Франчук — суто український художник; його сюжети, пейзажі, кольори — відлуння нашої історії, нашого світосприйняття і традиції. Усі твори мистця — чи то жанрові полотна, чи то пейзажі, натюрморти, — розповідають про Україну, нею дихають і живуть. Не уявляю, як склалася б доля мистця, якби його полотна побачили світ, приміром, років двадцять тому, коли навіть прихильність до отчого краю дозволялася у певних мікродозах. Любов Валерія (а про це свідчать його твори) безмірна, всеосяжна. І таємнича, як ліси Хмельниччини, серед яких він зріс. Коли художник говорить, що поспішає малювати, бо, на жаль, його дорога у мистецтво була нелегкою і аж занадто довгою, його полюдськи розумієш, адже ніхто, крім нього, не створить того дива, яке виринає з його підсвідомости. Певно, не одне покоління подолян вклало в його душу відчай і тугу, завзяття і звитягу, любов, надію і віру... І ось душа мистця, переповнена вщерть, вихлюпнулася на полотна. Цікаво, що художник часто бачить свої твори ще до того, як вони з'являться у фарбах. Картини сучасного і минулого, як непрохані видіння, постають із нічого то на стіні, то у вікні автобуса, то на тлі неба. Тоді найголовніше — якнайшвидше відтворити побачене фарбами, бо ось-ось може постати перед очима інший сюжет, який знову на довгі години або й тижні забере спокій.

Незвична манера письма Валерія, неординарне поєднання барв, болючі теми (такі, власне, як і все наше буття): старий Поділ, якого вже нема, козацькі могили, забуті герої, занедбані церкви, знищені села, сплюндрована земля, горезвісний 33-ій, трагічний Чорнобиль...

Кілька картин з доробку майстра на всіх виставках, які тепер — і не з вини авторів — перетворюються на пошуки грошовитих меценатів, неодмінно супроводжуються лаконічною табличкою: „Не продається". Я придивлялася до них особливо уважно, намагаючись збагнути, чим зумовлена поява такого напису. Певно, у художника є чимало причин, щоб не розлучатися саме з цими речами. Мені ж як глядачеві справді було б шкода, коли б, наприклад, картина „Квіти" тішила око і самолюб-ство якогось одного колекціонера. Нічого особливого в цьому натюрморті немає: стоять собі на підвіконні квіти. Розмиті обриси невибагливої вази, дивовижні квіти нагадують і айстри, і хризантеми, і волошки. Та, зрештою, хіба це так важливо, які саме квіти? А в розчинене вікно вривається вітер, напинає, наче вітрила, фіранки, куйовдить пишні головки квітів, тріпоче мереживним листям. І вітер цей, свіжий, молодий, несе оновлення і неспокій. А може, за вікном скоро і справді загримить?

Без сумніву, ви запам'ятаєте роботи Франчука, сповнені трагічного оптимізму. Вони не раз зринатимуть у пам'яті, чимось бентежачи і водночас просвітлюючи, вони оберігатимуть вас від буденности і суєти. Чому? Важко сказати та, гадаю, й не треба до того доскіпуватися. Відомо, найпрекрасніший вірш перетворюється на банальну прозу, якщо його розчленувати на складові, визначити всі художні засоби, особливості римування, тему та ідею. Від необережного дотику найдоброзичливішого поціновувача може зникнути і чар Франчукових творів. Отже, шановні добродії, трапиться щаслива нагода — обов'язково познайомтеся з творами мистця, ім'я якого, хочеться вірити, обов'язково ввійде до історії українського малярства.

* * *

До речі, твори Валерія Франчука знаходяться не тільки в музеях України, але й у приватних зібраннях ЗСА, Канади, Німеччини, Польщі, Данії та інших країн. Його твори експонувалися на різних виставках в Україні. Була одна й міжнародна виставка. Чому б наступній не бути у ЗСА?

Леся Храплива-Щур

„Я НА СТОРОЖІ КОЛО ЇХ ПОСТАВЛЮ СЛОВО"

Іван Гнатюк, „Хресна дорога". Вірші та поеми. Київ, 1992, „Український письменник"; „Правда-мста". Поезії. Львів, 1994, „Каменяр".

II

Заголовок узятий зі слів Тараса Шевченка, багато віршів мають епіграфи з нього, бож шевченківська правда — завжди наша найпевніша опора. Поет навіть признається, що „молиться до нього". І має право сказати:

Ця воля — п'яне безголов'я
Святої страдницької гри.
Невже за неї перейшов я
Московські тюрми й табори!?

Бож нелегко і не можна спокійно глядіти, коли:

...Як діти, мруть ілюзії святі,
І гине люд, одурений і вбогий.
Безбожники клянуться на хресті,
Аби усі зневірилися в Бога.

Одна захоплена слухачка його творів вигукнула: „Якби цьому поетові не довелося сидіти й за нашої демократії!"... Поправді, і ми боїмося, згадуючи отця Ярослава Лесіва, Михайла Байчишина, Ореста Васильцева, Володимира Коваленка... Та й хто ще зможе зчислити всі ці „випадкові аварії" нової справедливости!?

Не боїться тільки сам поет. Він знає безсумнівно: „Скільки раз не мерла Україна, а проте безсмертною була". І тому, змалювавши всі жахи післяневільного хаосу, все ж закликає звернутися до традицій „Маківки, Крут і УПА":

Беріть пістолі й карабіни,
Беріть повстанські хоругви,
Аби не дати України
В обійми лютої Москви.

Сказано, як клич, може ще більше в духовому розумінні, ніж у дослівному. Бож сам боровся все життя не пістолею, а словом. Але слово це має свою вагу і значення для народу й історії.

Воно було сказане напевно не в догоду тим поетам, які на вершку державної структури закликають „почати розуміти москалів". Не подобається воно й тим, хто так завзято збирається відзначати півстоліття переможного закінчення „великої вітчизняної війни", обдаровуючи медалями, робленими в Москві за українські гроші — лише червоних партизан та воїнів Червоної армії. Тих „прапороносців", що були „притчею во язицех" і пострахом культурної Европи. Їх не питають, так як праведних борців УПА, „чи, бува, не вчинили вони яких злочинів супроти людства?.." Ну, й чи не виступали проти Москви...

Таке й багато іншого бачить поет — і не мовчить. Щоб слово було сказане... Щоб стануло на сторожі...

Ми говорили чимало про зміст творчости Івана Гнатюка. Це й зрозуміло, бо той зміст так нерозривно пов'язаний зі самим життям поета — це найцінніший здобуток його трудів і... терпінь.

З цим не погодилися б ті, хто мріє про „мистецтво для мистецтва" і понад усе ставить мистецьку форму (форму чого — чи ж не змісту!?) Не погодилися б з нашим твердженням і ті наші літератори та літературознавці, які вважають, що очищення й відродження української духовости найкраще осягнути, проповідуючи моральний релятивізм, чи, конкретніше: необмежену розгнузданість одиниці... Мовляв: „суперечності зустрічаються"...

Та попри насиченість своїх поезій змістом, і то змістом здоровим, будуючим, автор не занедбує і мистецькі форми. Недарма велика частина його віршів позначена двома датами: одна, коли накреслив задум по-гарячому, в обставинах неволі, і друга — коли цей матеріял сумлінно перевірив, обшліфував — багато років пізніше. Коли життя вже й перевірило стійкість самого змісту.

Вірші та поеми Гнатюка мають всі строгу клясичну форму, бездоганних сонетів та строф, навіть пентаметрів та гексаметрів. Ритміка всюди сумлінно дотримана, рими правильні, подекуди, навіть дуже вишукані. Це особливо перегукується зі строгістю характеру та й життя поета. Компромісів він не знав і не знає.

У нерозбірливому хаосі обставин, подій та ідеологій, якими кишить і хворіє сьогоднішня Україна, голос Івана Гнатюка необхідний. Для майбутньої стабілізації і встановлення духових вартостей у поняттях всього народу. У зміцненні для тих, хто вірує. І щоб відкрилися очі тим, хто дав себе звести ворожим переконуванням та застрашуванням. Це слово, писане не лиш чорнилом, але й кров'ю мученика, повинно мати особливий послух та силу. Повинно станути на сторожі справжнього відродження.

ДІЯЛЬНІСТЬ ІНСТИТУТУ ІМ. В. ЛИПИНСЬКОГО

II

Правною базою співпраці Інституту з Академією Наук України є документ „Перспективний плян співробітництва між Інститутом Археографії Академії Наук України і Східньо-Европейським Дослідним Інститутом ім. В. Липинського у Філядельфії", датований січнем 1990 року, виправлений і доповнений у травні 1990 році, у березні 1991 року і у липні 1992 року, остаточно затверджений у листопаді 1992 року, доповнений протоколом у липні 1993 року і остаточно зфіналізований у липні 1994 року. Остаточна версія „Перспективного пляну співробітництва" передбачає:

1. Видання повного зібрання творів В. Липинського (14 томів) та видання праць про В. Липинського (3 томи).
2. Видання „Спогадів" гетьмана Павла Скоропадського.
3. Видання клясиків Української Державної Школи „Українська Державна Школа: історія, політологія, право" (40 томів, залежно від придбання фондів).

В рамках співпраці з Академією Наук України, Інститут був співорганізатором міжнародної конференції, присвяченої патронові Інституту Вячеславові Липинському на тему „Вячеслав Липинський: історико-політологічна спадщина і сучасна Україна", яка відбулася 2—6 червня 1992 року у Києві, Луцьку і Кременці. Крім Інституту, її спонзорували Інститут Української Археографії АН України і Національна Асоціяція Україністів. У ній взяло участь з доповідями понад 60 науковців переважно молодого віку з України, ЗСА, Австрії та Польщі при численній присутності наукової громадськости. Серед членів Інституту на конференції доповідали Лев Білас, Олена Отт-Скоропадська і Ярослав Пеленський, а також відчитано доповідь Романа Залуцького. Учасники конференції відвідали могилу В. Липинського у Затурцях на Волині, де відправили Панахиду священики трьох конфесій.

Треба додати, що повернення В. Липинського громадській пам'яті в Україні розпочато святочним вшануванням вченого з нагоди 60-их роковин з дня його смерти (1931—91), яке відбулося в червні 1991 р. у Затурцях на Волині, де народився і був похований В. Липинський, за ініціятивою Народного Руху України і за участю численної публіки, включаючи вісім членів родини В. Липинського з Польщі. У цій події взяв участь також президент Інституту ім. В. Липинського Я. Пеленський, який мав там головну доповідь.

Інститут ім. В. Липинського разом з Інститутом Археографії АН України і Центром Суспільних Досліджень ім. В. Липинського у Києві був співорганізатором міжнародної наукової конференції „Гетьманат Павла Скоропадського" з приводу 120-ої річниці з дня народження гетьмана та 75-ої річниці проголошення Української Держави Гетьманату, яка відбулася 13—15 травня 1993 року у Києві, Чернігові і Тростинці. У конференції взяло участь понад 30 науковців. Від Інституту взяли участь з доповідями члени його Управи Богдан Коваль, Олена Отт-Скоропадська і Я. Пеленський.

Крім того, 19-го травня 1993 року у Києві заходами Комітету Науки і Культури для Зв'язків з Українцями за Кордоном при Академії Наук України відбувся Круглий стіл, в якому взяли участь члени Управи Інституту ім. В. Липинського О. Отт-Скоропадська і Я. Пеленський. Метою Круглого столу було висвітлення внеску гетьмана Павла Скоропадського та його Уряду в створення Академії Наук України у 1918 р., встановлення історично правильної дати її заснування (тобто, не 12-го лютого 1919 р., як це неправильно подавалося досі совєтською історіографією, а 14-го листопада 1918 р.) та відзначення її 75-літнього ювілею. Текст дискусії Круглого столу та інші матеріяли, які стосуються цієї справи, надруковані в „Інформаційному Бюлетені" Комітету Науки і Культури для Зв'язків з Українцями за Кордоном АН України (Київ, 1993, ч. 3, стор. 3—36).

Доповіді

Впродовж 1988—1991 років в Інституті було прочитано десятки доповідей. Через обмеження формату цієї статті, можна згадати лише чудовий виступ Ліни Костенко, вдумливі доповіді Вячеслава Брюховецького і Мирослава Поповича, високопрофесійну доповідь Ганса Йоахіма Торке, концепційну доповідь Єжеґо Клочовського. Також незабутній спогад залишили відвідини групи діячів культури з України на чолі з Миколою Жулинським і Іваном Дзюбою в лютому 1989 року.

Заснування Інституту Східньоевропейських Досліджень при Академії Наук України у Києві

З огляду на завуження діяспорної наукової бази і через брак наукових сил у діяспорі, які могли б провадити на довшу мету науково-видавничу діяльність Інституту, яку він дотепер провадив власними зусиллями, управа Інституту, після проголошення суверенности і незалежности України у 1991 році, виявила однозгідність думки про потребу створення в Україні наукової установи, яка продовжувала б діяльність Інституту на батьківщині. Було також узгоджено, що така установа повинна бути створена або при Академії Наук України, або при одному з ведучих університетів. Після розглянення існуючих альтернатив, виявилося, що найкращі можливості може запропонувати у цьому випадку Академія Наук України, тепер — Національна Академія Наук України.

Постановою Президії Академії з 7-го жовтня 1992 р. (ч. 268) був заснований Інститут Східньоевропейських Досліджень Академії Наук України і остаточно оформлений та організаційно і фінансово забезпечений постановою Бюра Президії Академії Наук України з 16-го липня 1993 р. (ч. 237-Б). Новостворений Інститут, який був зразу затверджений інститутом з усіми правами і привілеями установи Академії Наук України і який має приміщення на вул. Грушевського 4, кв. 625, є фінансований Академією Наук України. Його директором-організатором на громадських засадах від 17-го липня 1993 р. є Ярослав Пеленський, заступником директора — Наталя Яковенко, ученим секретарем — Олександер Ладивір.

Головним завданням Інституту є здійснення фундаментальних і прикладних, у тому числі інтердисциплінарних досліджень у галузі національно-державного будівництва, суспільно-політичних та культурних взаємин України з країнами Східньої Европи, аналізи та прогнозування розвитку сучасних політичних відносин у східньоевропейському реґіоні, включаючи Росію. Важливим напрямом науково-практичної діяльности Інституту є сприяння у розвитку теорій національности, нації та держави, політичних та конституційних теорій, політичної культурології. Якщо йдеться про науково-видавничу діяльність, то новостворений Інститут продовжуватиме діяльність Східньо-Европейського Дослідного Інституту ім. В. Липинського у Філядельфії, тобто видання повного зібрання творів В. Липинського, пам'яток Української державної школи тощо.

(Закінчення буде)

Громада у Спрінґ Гилл активізується

Невеличка українська громада у Спрінґ Гилл, Фла., активізується у різних аспектах життя, як про це вже не раз згадувалося на сторінках нашого щоденника. Тепер ця спрінґгилська громада розпочинає нове похвальне діло, будує свою власну церкву, бо, за словами одного з громадян, „церква нам дуже потрібна — доходячи до золотого віку, людина має спокій в душі і тільки потребує задоволення в серці, а то є церква".

Маємо доброго священика — людину, що розуміє біль і радість своєї пастви о. митрата Матея Берка, який працює з нами та нашою молоддю. Спільними силами ми зорганізували академію у пошану Митрополита Андрея Шептицького, а 19-го березня 1995 року — свято в честь Тараса Шевченка. Участь у святі взяв наш хор під керівництвом Теодора Комара, який виконав „Заповіт" й інші пісні на слова Т. Шевченка , „Думи мої..." і„ Реве та стогне Дніпр широкий", а на закінчення свята— український та американський гимни. Вірш деклямували діти — брат і сестра Білокрилі, а дві сестрички Адам'як заспівали пісню „Реве та стогне Дніпр широкий...". Крім того відчитано короткі біографічні нариси про Тараса Шевченко — українською мовою читав Т. Комар, а англійською — П. Фриз.

Так завдяки спільній праці наша невеличка громада могла втішатися своїми успіхами.

Н. Н.

УТОЧНЕННЯ НАЗВИ

Назву допису, вміщено на стор. 3 у „Свободі" з 11-го травня, ч. 88, слід читати: „Перевидання монументальної праці Д. Туптала „Життєписи святих". — Ред.

Журнал...

(Закінчення зі стор. 1)

та Билла Клінтона. Американський Уряд ставиться тепер зі симпатією до України і відвидини Клінтона в Києві мають куди теплішу атмосферу, як перебування в Москві, де не дійшло до ніяких сподіваних договорень з Борісом Єльцином. Е. Купермен уважає що Л. Кучма зумів дібрати собі молодих дорадників, які помагають йому у впровадженні вільного ринку, а з тим кращого економічного стану. Розуміється, до покращання економіки в загальному ще далеко, тим більше що Україна довжна великі суми Росії та Туркестанові за оливу і ґаз, але все ж стан економіки поправляється тепер із поміччю Заходу, а американський журналіст уважає, що Росія має в тій хвилині більше економічних і політичних проблем, як Україна. Хоча Юрій Мєшков, який бажає злуки Криму з Росією, обурений тим що сепарастичні бажання Криму були відкинені Верховною Радою України і шукає помочі в Москві, саме тепер не може того сподіватися з уваги на те, що Росія має подібну ситуацію в Чечні і уважає, що це її домашня проблема. Тому Е. Купермен з признанням стверджує, що Л. Кучма вибрав відповідний напрям і час своїх потягнень і як на тепер він стоїть горою, коли йдеться про відносини на міжнародному відтинку, а зокрема із ЗСА.

Група...

(Закінчення зі стор. 1)

До редакції „Свободи" наші гості зайшли в навечір'я повернення в Україну, тож єдине питання, яке був час їм поставити, було стереотипне, а це: з якими враженнями вони від'їжджають із ЗСА, де вони вперше перебували.

Вони здивовані способом праці та організацією сільського господарства і фарм в ЗСА, захоплені технікою, зокрема космічною, турбуються, що скажуть чи напишуть про те, що їм вдалося бачити, а ред. Інна Шинкаренко підкреслює з подивом і здивуванням, що мала нагоду побачити тут цікавих людей, які, хоча народилися в Україні, але перебувають тут вже довгі роки, а все ж затрималися українцями з любов'ю до своєї батьківщини та її мови.

Таке спостереження від гості, що мала нагоду лише коротко бути в ЗСА, а ще коротше серед українців, це для нас чи не найкращий доказ зрозуміння наших завдань, які ми стараємося виконувати до сьогоднішнього дня.

Ділимося сумною вісткою, що 16-го травня 1995 р. відійшла у вічність на 93-му році життя наша найдорожча МАМА

бл. п.

ЗИНОЇДА УЗОНІВ

ПАНАХИДА відбудеться в четвер 18-го травня 1995 р. о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Петра Яреми в Ню Йорку.

ПОХОРОННІ відправи відбудуться в п'ятницю 19-го травня о год. 10-ій ранку в похоронному заведенні, а опісля на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

У глибокому смутку залишила:
дочку — АЛЕКСАНДРУ МАЦИК з мужем ЮРІЄМ і
родину.

Ділимося сумною вісткою з рідними, приятелями і знайомими, та оцим доводимо до відома широкій громаді Перемишлян, розсіяній у діяспорі, що в дні 16-го травня 1995 р. відійшов у вічність в Ірі, Па, на 92-му році життя наш дорогий БАТЬКО та ДІДУСЬ

бл. п.

МИХАЙЛО ШПОН

майстер-позолотник, виконавець численних позолотничих робіт у церквах, манастирях та костелах Галичини.

Залишені у глибокому смутку:
син — ЗЕНОН з дружиною ЛЯРИСОЮ
внучки — АРЕТА ШПОН і
— РЕНАТА ШПОН
ближча та дальша родина у Філядельфії, Перемишлі і Вроцлаві.

ПОХОРОННІ відправи відбудуться в четвер 18-го травня 1995 р . о год. 7:00 веч.в похоронному заведенні Насевичів при 109 E. Tabor Rd. у Філядельфії та в п'ятницю 19-го травня о год. 9:00 ранку з того ж заведення до української католицької церкви Благовіщення, Melrose Park, Pa., а відтак на український католицький цвинтар св. Марії у Факс Чейс, Па.

З великим жалем повідомляємо родину, приятелів і знайомих, що в четвер 4-го травня 1995 року, проживши 83 роки з Волі Божої відійшов у вічність дорогий ЧОЛОВІК, БАТЬКО і ДІДУСЬ

бл. п.

СТЕПАН БІЛИЙ

народжений у Чорному Острові, область Львів, 21-го липня 1911 р., інженер, механік-технолог, випускник Політехніки у Варшаві, абсольвент Політехніки в Бреславі, Німеччина.

Провідний член Організації Державного Відродження України, Голова Окружної Управи ОДВУ в Мишиґен, колишній місто-голова Центральної Управи ОДВУ в ЗСА, член і колишній тереновий провідник ОУН, многолітній голова Т-ва Рідна Школа й Батьківського Комітету Школи Українознавства в Дітройті, колишній член Управи Т-ва „Самопоміч", колишній член Управи Т-ва Українських Інженерів в Дітройті, член управи УАКРади, член Українсько-Американського Осередку, член Патріярхального Т-ва, член Т-ва „Діброва", співосновник Кредитівки „Самопоміч", член Культурно-Громадського Клюбу.

ПАНАХИДА відбулася в п'ятницю 5-го травня 1995 р. о год. 6-ій веч. у похоронному заведенні Бугая, Гемтремк, Миш. Похоронений 6-го травня о год. 12:00 пол. з церкви Непорочного Зачаття ПДМ, а потім на цвинтарі Монт Олівет в Дітройті, Миш.

Горем прибиті:
дружина — ІВАННА з дому ЖЕЛІШКЕВИЧ
дочки — ЛЮБА з чоловіком ЙОСЕФОМ МУНТЕРОМ і синами ГРИГОРІЄМ і ДАНИЛОМ
— РОМАНА з чоловіком БЕРНАРДОМ ТОБІЯНСЬКИМ і дітьми МИКОЛОЮ, НАТАЛКОЮ й ОСИПКОМ
шваґер — СТЕФАН ЖЕЛІШКЕВИЧ з дружиною АННОЮ
родина в ЗСА й Україні.

ПОДЯКА

З волі Всевишнього 1-го березня 1994 р. відійшов у вічність наш улюблений БАТЬКО, ДІДО, БРАТ, СТРИЙ, КУЗИН і ШВАҐЕР

бл. п.

ОСТАП ОЛЕСНИЦЬКИЙ

Цією дорогою складаємо щиру подяку тим, які склали пожертви грошові та інші з приводу його смерти.

ФОНД ЕНЦИКЛОПЕДІЇ УКРАЇНОЗНАВСТВА:

Володимир Соколовський	200
Мирон і Зеня Олесницькі	200
Юрій Олесницький	150
Евгенія Ратич	100
Микола і Христина Баранецькі	100
Ярослав Вергановський	100
д-р Ярослав Рожанковський	100
Дарія Винників	100
Володимир Сенежак	100
Іванна і Орест Лисинецькі	50
Юрій і Ксеня Кузьмичі	50
Володимир і Христина Баранецькі	50
William J. Rochelle III	50
Nick Prehar	50
Нестор Ходновський	50
Степан і Ольга Парубчак	50
Margaret Pierson	25
Марта Цимбаліста	25
Роман і Хризанта Гентиш	25
Ярослав і Ольга Чипак	25
Марта Тарнавська	25
д-р Богдан Шебунчак	25
Alan and Lynn Furst	25
Ілля Онишкевич	20
Anna Chopek	10

ДАТКИ НА АГРУ:

Люба Лапичак і Михайло Лесько	150
George and Janet Miles	100
Юрій Олесницький	100
Володимир і Неоніля Сохан	100
Уляна та Івась Сось	100
Лідія Бульба і Орест Середяк	50
Paul Baiocci & Anna Maitland	50
Андрій і Таня Витвицькі	30
Ірка Бендрич Вірщук	25
Walter Bodnar	25
Володимир Васічко	20
Володимир і Марія Левицькі	15
Дора Рак	10

FOR ST. BENEDICT'S PREPARATORY SCHOOL, NEWARK, N.J.:

Нестор та Іванка Олесницькі	300

ФОНД ДІТЕЙ ЧОРНОБИЛЯ:

д-р Зенон Матківський	200
Любодар і Зеня Олесницькі	200
Robert Allara and Аня Будна	50
Лідія і Володимир Величковські	25

НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ:

Іларіон і Світлана Чолган	50

НА СЛУЖБИ БОЖІ:

Д-р Богдан Шебунчак, Роман і Маруся Павлишин, Романа Пиндус, Галина і Петро Наконечні, Олесь і Павлина Блаґітки, родина Бодньовичів, Михайло і Ганя Козюпи, Дарія Каранович, Аліна і Олесь Лісевич, Ірина і Петро Шпирка, Ігор і Дарія Витвицькі, Mauro Belgiovine.

Також загально дякуємо усім, які прибули на відправи, Парастас, тризну і похорон, як рівнож тим, які прислали вінки, листи, або картки до родини покійного.

Дякуємо особливо подружжю Гайдайчуків за опіку над покійним в його останніх тяжких місяцях по смерті улюбленої його дружини Ярослави.

І при цій нагоді вибачаємось Орестові і Іванці Лисинецьким, Софії Олесницькій, Юркові Олесницькому та Оксані і Тарасові Боднарам, яких щедрі датки з нагоди смерти Ярослави Олесницької ми не спімнули у подяці надрукованій раніше.

РОДИНА

ОКРУЖНА УПРАВА
ОРГАНІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ
В ДІТРОЙТІ
з великим жалем повідомляє громадянство і членів ОДВУ. що в четвер 4-го травня 1995 року, проживши 83 роки життя, з Волі Божої, відійшов у вічність

бл. п.

СТЕПАН БІЛИЙ

народжений у Чорному Острові, область Львів, 21-го липня 1911 р., інженер, механік-технолог, випускник Політехніки в Варшаві, абсольвент Політехніки в Бресляві, Німеччина.

Провідний член Організації Державного Відродження України, Голова Окружної Управи ОДВУ в Мишиґен, колишній місто-голова Центральної Управи ОДВУ в ЗСА, член і колишній тереновий провідник ОУН, многолітній голова Т-ва Рідна Школа й Батьківського Комітету Школи Українознавства в Дітройті, колишній член Управи Т-ва „Самопоміч", колишній член Управи Т-ва Українських Інженерів в Дітройті, член управи УАКРади, член Українсько-Американського Осередку, член Патріярхального Т-ва, член Т-ва „Діброва", співробітник Кредитівки „Самопоміч", член Культурно-Громадського Клюбу.

ПАНАХИДА відбулася в п'ятницю 5-го травня 1995 р. о год. 6-ій веч. у похоронному заведенні Бугая, Гемтремк, Миш. Похоронений 6-го травня о год. 12:00 пол. з церкви Непорочного Зачаття ПДМ, а потім на цвинтар Монт Олівет в Дітройті, Миш.

Родині і членам ОДВУ щиросердечні співчуття висловлює

ОКРУЖНА УПРАВА ОДВУ в Дітройті

Українсько-Американські Ветерани вшанували д-ра І. Сєранта

Станиця св. Юрія ч. 401 Українсько-Американських Ветеранів в Ню Йорку влаштувала 9-го квітня полуденок в ресторані Українського Народного Дому для вшанування д-ра Івана Сєранта.

Гостей привітав ініціятор того святкування, командир Станиці Ветеранів Геррі Полчі, який зазначив, що вже ввійшло в традицію станиці відзначування заслужених для української громади осіб. Тим разом вибрано д-ра Сєранта, який також заслужив собі на вирізнення.

о. Сергій Сапляк, ЧСВВ, в заступстві капеляна о. Лева Голдейда, відмовив молитву.

З черги відчитано листи від Владики Василя Лостена і о. Лева.

Владика радів, що ветерани завжди починають своє святкування Святою Літургією і що нині відзначають „мого приятеля д-ра Івана Сєранта, який довгі роки своєї праці присвятив громаді".

А о. Лев у своєму листі підкреслив, що ветерани того року вшановують д-ра Сєранта, який продовжує давати зі себе все і всюди те, що можливе для громади.

Головне слово виголосив д-р Богдан Кекіш, президент Федеральної кредитівки „Самопоміч", який високо оцінив віддану працю д-ра І. Сєранта для громади, зокрема для кредитівки, в якій оба активно співпрацювали.

Ярослав Оберишин — директор Кредитівки, близький співпрацівник д-ра Сєранта, подав коротко його життєпис. Д-р І. Сєрант народився в Демні біля Миколаєва, на Дністрі, у Львівській області. Народну школу закінчив у Миколаєві, Академічну гімназію у Львові, а опісля закінчив право, також у Львові, і в Празі здобув титул доктора права. Після приїзду до ЗСА отримав на Нюйоркському університеті титул магістра в ділянці бизнесу і адміністрації. Працював в Чейс Мангеттен банкові протягом близько 29 років, в департаменті інвестицій і позичок. У кредитівці „Самопоміч" займав високі позиції.

На світлині (сидять): Стефанія і д-р Іван Сєрант, стоять (зліва): ветерани Я. Черник, д-р І. Флис, О. Лопатинський, Й. Войтович, Ґ. Полчі, ред. М. Галів.

У громаді зорганізував і очолює Український Спортовий Клюб. Був референтом фінансів у Метрополітальному Комітеті для відзначення 1000-ліття Християнства в Україні, є активним членом Українського Народного Союзу, одним із заступників голови Наукового Товариства ім. Т. Шевченка.

Церемоніял вручення грамоти і золотої медалі перевів Ґ. Полчі. Д-р Сєрант зі зворушенням прийняв це високе відзначення, бо в грамоті сказано: „З признанням за довголітню вийняткову працю для громади. Він вірить в „кредо" католицьких ветеранів: „Для Бога, Батьківщини і Родини".

Присутні відспівали „Многая Літа".

Між почесними гістьми були: Олена Дячун, президент жіночої допомогової секції ветеранів, і колишний командир Українсько-Американських Ветеранів Михайло Венгрин, який минулого року на відзначенні 50-ліття інвазії в Нормандії отримав від французького уряду медалю за участь в „Ді Дей".

М. Венгрин відчитав традиційну молитву ветеранів за тих, що відійшли у вічність.

Після офіційної частини Христя Навроцька, яка найдовше з присутніх знайома з д-ром Сєрантом, пригадала своєму товаришеві з народної школи в Миколаєві, що він перший позичив книжку в бібліотеці для дітей і молоді, яку заложила її мама Ирена Домбчевська. Він був пильним читачем тих книжок.

На тому вийнятковому святі зібралися приятелі та знайомі скромного, культурного і відданого громаді діяча, д-ра І. Сєранта, щоб підкреслити своє добре до нього ставлення і побажати йому насназги до дальшої праці на многії літа!

Х.Н.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

УСК Ню Йорк — Банатул СК — 0:1. УСК Ню Йорк — Іберія СК — 2:2

У двох чергових змаганнях за чемпіонат II дивізії Космополітальної Ліґи, що відбулися 23-го і 30-го квітня ц.р., наша дружина здобула одну точку. В зустрічі з лідером II дивізії (група Схід), клюбом Банатул, УСК був рівнорядним суперником, але німцям вийшло на користь усунення суддею з гри нашого футболіста. Маючи чисельну перевагу футболістів, Банатул в другій половині створив кілька добрих можливостей під нашими воротами, одна з яких і принесла їм єдиного, але переможного голя.

В чергових змаганнях з еспанським клюбом Іберія наші футболісти мали технічну перевагу, суперники кописувалися швидкістю, завдяки якій вони двократно вирівнювали вислід. Ведення для УСК здобув Ґреб, але ще перед перервою еспанці з швидкого рейду зрівняли рахунок — 1:1. Після відпочинку гра продовжувалася в такому самому пляні і наша дружина вийшла знову вперед, коли Доналд здобув ефектовного голя. І знову, завдяки мобільності, еспанські футболісти зуміли вибороти рівновагу — 2:2. При цьому стані закінчилася ця емоційна зустріч. Після тієї зустрічі УСК, Банатул і Польонія, маючи таку саму кількість точок, очолюють показник табелі II дивізії (група Схід). Резервова дружина УСК перемогла резерву Іберії вислідом 1:0 і тепер займає чолову позицію в табелі ігор, різницею 5 точок.

С.К.

УСВТ „Ч. Січ" — Мілян СК — 0:0

Сухим вислідом 0:0 закінчилися чергові футбольні змагання за чемпіонат півпрофесійної дивізії Ґарден Стейт Ліґи, що відбулися в неділю, 30-го квітня ц.р. Для „Січовиків" цей італійський клюб, від часу його приходу до Ґарден Стейт Ліґи, виявлявся незручним суперником, з яким вони, часто незаслужено, але зазнавали поразки. Цим разом наші футболісти мали намір, врешті, перервати цю неприємну традицію. Як показав первбіг гри, „Січовики" були близько своєї мети, одначе справу знівечив суддя своїм дивним рішенням, коли кількократно в критичних ситуаціях під воротами Міляну знаходив „причини" зупинити снайперів „Ч. Січі" від завершальних ударів. Таким чином наші футболісти вписали на своє конто тільки одну точку, але остаточно перервали згадану вище традицію поразок з цим клюбом.

УСВТ „Ч. Січ" (жінки) — Савт Рівер СК (жінки)

Це були чвертьфінальні футбольні змагання за чашу ліґи, в яких жіноча дружина „Ч. Січі", чемпіонки вищої дивізії Ґарден Стейт Ліґи, елімінували дружину Савт Рівер високим вислідом — 4:0.

Юнацька дружина, 19 років і нижче, зазнала поразки з юнаками „Ленцерс" — 1:2. Юнацька дружина, 16 років і нижче, пермогла „Гемілтон Куґарс" вислідом 3:1. Юначки, 16 років і нижче, програли на виїзді з клюбом Фейрфілд, вислідом 2:3.

Відбиванкові дружини УСВТ „Ч. Січ" закінчили 39- сезон

Протягом березня і квітня ц.р. чоловіча дружина „Ч. Січ" відбула чотири чергові офіційні турніри в рамцях відбиванкової Асоціяції Америки, якими остаточно закінчили цьогорічний сезон. Залишилося нашим відбиванкарям відбути ще турнір в рамцях спортового „Джемборі" в Філядельфії, в якому вони візьмуть участь.

Провід відбиванкової ланки і Управа УСВТ „Ч. Січ" ґратулюють обидвом нашим дружинам, жіночій і чоловічій, що гідно репрезентували Т-во і разом українську громаду на терені відбиванкової Асоціяції Америки в районі „Ґарден — Імпаєр", тобто в стейтах Ню Джерзі — Ню Йорк. „Січовики" були єдиними українськими дружинами, які виступали під назвою „Юкрейнін Січ" в „А" клясі.

Таким чином наші жінки і чоловіки продовжили славну відбиванкову репутацію в цьому районі, яку встановили протягом минулих 38-ми років їх ідейні попередники. Відрадно, що на терені Т-ва завжди знаходяться ентузіясти цього спорту, не зважаючи на кількатисячні кошти, вони стараються присвячувати йому серйозну увагу. Завдяки цій поставі наша молодь має можливості вправляти цей спорт і, що не менш важне, „Січові" дружини успішно продовжують гідно репрезентувати українське ім'я в американському довкіллі. Очевидно, „Січові" дружини беруть постійну участь в турнірах, які проходять в системі, УСЦАК та інших українських спортових імпрезах. „Січові" відбиванкові дружини — це справжні стабільні дружини, чим вони різко різняться від деяких українських дружин, що, наприклад, приїжджають на першенства УСЦАК, зібрані з різних міст на один виступ. Чому ці дружини не можуть бути активними протягом кожночасного відбиванкового сезону, це вже таємниця цих людей, що організують такі „одноденні" дружини...

Повертаючи до відбиванкових дружин „Ч. Січі", хочемо подати склади, в яких вони виступали протягом сезону: (чоловіча) О. Гладкий (змагун-провідник), А. Стасюк, М. Завадівський, В. Кравець, Р. Кош, М. Дулин, Б. Томко, А. Пенцак, А. Бровина, С. Яцкевич. Жіноча дружина: А. Томко (змагунка-провідниця), З. Завадівська (заст. провідниці), І. Іваськів, Х. Стасюк, О. Лотоцька, Т. Менцінська, Л. Рудакевич, М. Слежинська, Е. Андерсон, тренер Леонід Слупський. Технічні висліди чотирьох турнірів чоловічої дружини:

19 березня 1995 р. „А"-кляcовий у Воррені, Н. Дж.

„Ч. Січ" — Скаттіш Б.Ґ. — 15:11, 15:9; „Ч. Січ" — Но Редійо ВК — 11:15, 8:15; „Ч. Січ" — АКМІ ВК — 15:12, 15:13; „Ч. Січ" — Гайтстсавн ВК — 13:15, 15:7. Півфінал: „Ч. Січ" — Біг Віллс ВК — 13:15, 9:15.

26 березня 1995 р. „А"-кляcовий в Раттґерс, Ню Бранcвік, Н. Дж.

„Ч. Січ" — Думсдей ВК — 12:15, 15:10; „Ч. Січ" — АКМІ ВК — 15:13, 11:15; „Ч. Січ" — Но Редійо ВК — 15:10, 15:7; „Ч. Січ" — Гайставн ВК — 12:15, 13:15. Півфінал: „Ч. Січ" — Ню Полц — 13:15, 15:11, 16:18.

9 квітня 1995 р. „А"-кляcовий в Стівен коледжі, Гобокен, Н. Дж.

„Ч. Січ" — Думсдей ВК — 11:15, 15:6; „Ч. Січ" — Ню Полц — 15:7, 15:10; „Ч. Січ" — Довнстейт — 15:6, 15:9; „Ч. Січ" — Скаттіш Б.Ґ. — 9:15, 9:15. Чвертьфінал: „Ч. Січ" — Но Редійо — 15:13, 15:9. Півфінал: „Ч. Січ" — Свейв ВК — 13:15, 15:10, 14:16.

22 квітня 1995 р. „А"-кляcовий в Юніондейл, Н. Й.

„Ч. Січ" — Но Редійо — 15:12, 15:9; „Ч.Січ" — АКМІ ВК — 15:11, 15:8; „Ч.Січ" — Гайтставн — 12:15, 15:13; „Ч. Січ" — Думсдей ВК — 13:15, 15:9. Чвертьфінал: „Ч. Січ" — Скаттіш ВК — 15:11, 12:15, 10:15.

Стан показника табелі ігор вищої футбольної Ліґи України

	Точок	Голів
1. Київ „Динамо"	55	55:21
2. Донецьке „Шахтар"	49	41:17
3. Одеса „Чорноморець"	49	39:21
4. Дніпропетровське „Дніпро"	45	42:27
5. Симферопіль „Таврія"	42	45:25
6. Зporіжжя „Торпедо"	40	39:28
7. Кривий Ріг „Кривбас"	36	23:16
8. Кременець „Кремень"	34	31:34
9. Івано—Франківське „Прикарпаття"	32	27:33
10. Львів „Карпати"	31	23:27

Дальші місця займають: Тернопіль „Нива" 28 (точок), Вінниця „Нива" (27 точок), Рівне „Верес" (26), СК Миколаїв (25), Луцьк „Волинь" (23), Шепетівка „Темп" (22), Запоріжжя „Металург" (21), Луганськ „Зоря" (20).

Омелян Твардовський